

Hierbij ontvangt u de digitale nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden voor de maand november. In deze nieuwsbrief leest u alles over de nieuwste boeken in onze boekenwinkel, een aantal interessante evenementen en andere nieuwtjes die we u niet willen onthouden. Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden op onze website: www.oudleiden.nl.

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden November 2021

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Vanaf 25 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.
Meer informatie over het lidmaatschap vindt u [hier](#).

Kopij voorzien van foto's voor de digitale nieuwsbrief van december kunnen tot en met woensdag 24 november worden aangeleverd op het [adres van de redactie](#).

AGENDA

Gelukkig kunnen we de komende tijd weer wat interessante evenementen geheel coronaproof organiseren.

- 31 oktober tot en met 5 november; Week van de Leidse Geschiedenis 2021.
- 12 december; Jan van Houtlezing. Bart van der Steen: De geschiedenis van de kraakbeweging in Leiden.

De Week van de Leidse Geschiedenis 2021

Opnieuw organiseert de Historische Vereniging Oud Leiden eind oktober en begin november de Week van de Leidse Geschiedenis!

De Week van de Leidse Geschiedenis kent in november nog de volgende programmaonderdelen:

De P.J. Bloklezing is op donderdagavond 4 november, 20.00 uur (Telders Auditorium, Academie, Rapenburg 73). Olga van Marion zal spreken over 'Tophits uit de 17e eeuw'. Enkele van deze tophits of fragmenten daarvan worden gezongen door Margot Kalse, op de luit begeleid door Earl Christy. Gratis toegang, aanmelden is niet nodig. Er is een coronacheck bij binnenkomst. De lezing is ook te volgen via [livestream](#).

Het symposium 'Leiden tussen Patriotten en Koninkrijk - Politiek, cultuur en beeldvorming 1775 - 1815' is op vrijdagmiddag 5 november, aanvang 14.00 uur in de Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1. Dagvoorzitter prof. Dick de Boer introduceert korte voordrachten over dit thema en er zijn enkele posterpresentaties. Het programma vindt u in de agenda op de website van de HVOL. Aanmelden is niet nodig. Ook hier is een coronacheck. De toegang is gratis.

Jan van Hout-lezing, zondag 12 december 2021

Locatie en aanvangsuur nog niet bekend

Bart van der Steen – In de schaduw van Amsterdam? Scènes uit de Leidse kraakgeschiedenis

Wat hebben Kattemie en Rubberen Robbie met elkaar gemeen? Ze waren beiden Leidse krakers.

Hoewel het fenomeen 'kraken' vooral wordt geassocieerd met Amsterdam, rellen en punkmuziek, heeft ook Leiden een rijke kraakgeschiedenis, die nog maar weinig aandacht heeft gekregen. Dat is des te opvallender omdat kraakacties invloed hebben gehad op de ontwikkeling van de stad. Een kraak- en ontruimingsactie in het Waardgracht-Zijlsingelgebied gaf in 1969 het startschot voor een stedelijke huurdersbeweging die de hele jaren zeventig doordenderde. Uiteindelijk moest zelfs de regering zich ermee bemoeien.

Krakers worden vaak gezien als hoofdstedelijke jongeren, maar Leiden toont een ander beeld. Onder de krakers bevonden zich jonge stellen, ouderen, arbeidsmigranten, winkeliers, ZZP'ers en zelfs autoslopers. Zij hadden allemaal andere doelen, plannen en eisen, en de autoriteiten reageerden daar telkens anders op.

Wie waren de Leidse krakers, wat dreef hen en wat wisten zij te bereiken? En hoe reageerden het stadsbestuur, de politie en omstanders op hun actie? Op basis van uitvoerig onderzoek en een grote set anekdotes zal historicus Bart van der Steen deze vragen beantwoorden.

Aanmelding vooraf voor deze lezing is niet nodig, belangstellenden zijn van harte welkom.

Om de risico's van uw deelname voor veiligheid en gezondheid zo beperkt mogelijk te houden, verzoeken wij belangstellenden voorzien te zijn van een QR-code (digitaal of op papier), of een door de GGD verstrekt vaccinatiebewijs op papier, of een herstelbewijs of een recent bewijs van een negatieve coronatest.

De lezing kan ook gevolgd worden via livestream. Nadere informatie daarover wordt bekend gemaakt via de bekende kanalen.

Rudi van Maanen kreeg afgelopen zaterdag tijdens de Dies van HVOL de Gouden Speld van de stad Leiden opgespeld door burgemeester Henri Lenferink. Hij kreeg de onderscheiding voor zijn langdurige vrijwillige inzet voor onze vereniging. Als vrijwilliger heeft hij een lange staat van dienst op zijn naam staan: hij was maar liefst 34 jaar lang redactielid van het Leids Jaarboekje. In die tijd was hij eindredacteur en ook voorzitter van de commissie Leids Jaarboekje. De burgemeester ging niet met lege handen naar huis, hij kreeg het eerste exemplaar van het Leids Jaarboekje uitgereikt. We feliciteren Rudi van harte met deze welverdiende onderscheiding. In de komende editie van Oud Leiden Nieuws kunt u een verslag lezen van de gehele Dies.

Van de commissie Historisch Karakter van de Stad

Kunstwerk De Schoorsteen in het Ankerpark

Onze vereniging is nauw betrokken bij de plannen voor het Singelpark. Zo ook bij de herinrichting van het Ankerpark. Dit park ligt op de plaats waar op de geslechte stadswallen de Koninklijke Nederlandsche Grofsmederij, kortweg de Grof, ooit haar activiteiten begon. Activiteiten die varieerden van het fabriceren van ankers en ankerkettingen, bolders en schroeframen tot en met het bouwen van schepen. Voordat de elektrificatie zijn intrede deed, werden de meeste machines en werktuigen in de fabriek aangedreven door middel van stoomkracht. De schoorsteen die deel uitmaakte van het “stoombedrijf” van de Grof bleef na de ontmanteling van het bedrijfsterrein als enig aandenken staan. Uiteindelijk viel begin jaren 80 ook voor de schoorsteen het doek en werd deze opgeblazen. De voet van de schoorsteen bleef echter staan en werd onderdeel van het oude en nieuwe Ankerpark. Vanuit onze vereniging is bij de plannen voor de inmiddels gerealiseerde herinrichting van het Ankerpark het idee op tafel gelegd om op de schoorsteenvoet een constructie te plaatsen als herinnering aan de schoorsteen. Dit idee is nu verwezenlijkt, in de vorm van een kunstwerk dat dit najaar zal worden geplaatst. Op de foto zien we het

Stadsbouwhuis

De gemeente Leiden heeft in juli dit jaar besloten om het Stadsbouwhuis niet op de gemeentelijke monumentenlijst te zetten. De verzoeken van de HVOL en Heemschut om daartoe over te gaan, zijn dan ook afgewezen. Onze vereniging heeft samen met Heemschut daartegen een bezwaarschrift ingediend bij het college van B&W. De regionale commissie voor de bezwaarschriften zal het college binnenkort adviseren over de beslissing op het bezwaarschrift. Op 4 oktober heeft het bestuur van de HVOL de gemeente in het Leidsch Dagblad echter opgeroepen om het gesprek aan te gaan dat kan leiden tot een gezamenlijke oplossing om het monumentwaardige Stadsbouwhuis door een zinvolle herbestemming te behouden voor de stad. Daarbij speelt een rol, dat de Stadsbouwhuislocatie is komen te vervallen als een van de opties om nieuwe woningen te bouwen voor de bewoners van de woningen aan de Doelengracht die zouden moeten wijken voor de plannen voor de Campus Geesteswetenschappen van de RUL. Wellicht dat deze oproep een verdere, mogelijk lang durende, juridische procedure voorkomt.

foto: GKB

Oproep aan de leden van HVOL

De Leidse Courant van maandag 12 oktober 1959 toont een artikel: "Vernieuwd St.Elisabethsziekenhuis met kunstwerken verfraaid". De hierin beschreven bezigheid van kunstenaar Bouke Hettema (correct = Auke Hettema) met het vervaardigen van zes basreliëfs met religieuze voorstellingen, zou later zijn beslag moeten krijgen in de hardstenen beplating van het hoofdportaal. De stenen wegen elk ruim 200 kg en hebben alle het formaat van 65x106 cm met een dikte van 12 cm.

Wie kan ons helpen aan foto's van de ingang van het Elisabeth met de boven afgebeelde stenen?

Graag reacties aan kompierdik82@gmail.com

Foto: Bas Büchner

Stad in Steentjes

De winnaars zijn bekend! Afgelopen zondag 24 oktober koos de jury, bestaande uit Lego Masters deelnemers Bibi Werter en Team Roy en Thomas, de winnaars uit. Geen gemakkelijke taak.

In de categorie 18+ won Hans Flier met zijn Gravensteen (zie foto hieronder). Een gruwelijk detail was het tafereel met de strop. Sil Hauwert en zijn oom Frank van Aerensbergen namen deel in de categorie gemixt en maakten een nauwkeurige kopie van de fabriek van de Leidse vaccinmaker Janssen. In de fabriek is door de bouwers een echt werkende productielijn van de vaccins gemaakt. In de categorie 12- won de Petruskerk aan de Lammenschansweg.

De Koornbrug van Jesse van Rijn won daarmee de prijs in de categorie fotowedstrijd tot 12 jaar. Harald Thierry won in de categorie 18+ fotowedstrijd met zijn creatie van de Burcht. Er werd nog een extra categorie toegevoegd, daarin won de explosie van het Kruitschip gemaakt door Kuba en Oscar (zie foto boven).

Cadeaulidmaatschap

Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of het lidmaatschap voortgezet moet worden of niet.

Prijs: 25 euro

Bestellen: info@oudleiden.nl.

Leiden Marketing wordt Leiden & Partners

Leiden Marketing verandert haar naam naar Leiden & Partners. Een logische stap, de organisatie staat immers voor veel meer dan marketing alleen. Directeur Martijn Bulthuis legt uit: De associatie met de naam Leiden Marketing is dat we ons focussen op toerisme en promotie. Dat deden en doen we uiteraard ook, maar in de

afgelopen jaren zijn onze werkzaamheden, aandachtsgebieden en doelgroepen veel groter geworden. De bezoeker van onze stad is belangrijk, maar de bewoners, de bedrijven en de studenten ook. 'Marketing' dekt de lading gewoonweg niet meer. Vandaar de nieuwe naam. Voor onze partners zal dit niet als een verrassing komen, die weten al dat ons takenpakket steeds breder is geworden."

Meer informatie vindt u [hier](#).

OPROEP NIEUWE BESTUURSLEDEN

Met het vertrek van Emil Broesterhuizen in maart 2022 - zijn maximale zittingsperiode van twee keer vier jaar zit er tegen die tijd op - komt een plek vrij in het bestuur van de Historische Vereniging Oud Leiden (HVOL). Het bestuur roept belangstellenden dan ook op te reageren op deze vacature. Het accent bij de functie ligt op het organiseren en begeleiden van evenementen (m.n. lezingen en excursies). Ook de volgende profielaspecten worden als gewenst beschouwd:

- bereidheid tot het bekleden van een bestuursfunctie in algemene zin
- affiniteit met Leiden
- enige kennis van Leids erfgoed
- flexibele geest en jong van hart, waarbij teamwerk en -spirit vanzelfsprekend zijn
- bestuurlijke ervaring

Tevens is de HVOL op zoek naar een tweede secretaris die na verloop van tijd het stokje overneemt van eerste secretaris Adriaan Brandenburg die statutair uiterlijk in maart 2023 afscheid neemt. Met de (vroegtijdige) aanstelling kan de tweede secretaris zich warmlopen en tegelijkertijd ondersteunende werkzaamheden verrichten in het komende (jubileum)jaar. Naast de bereidheid om het secretariaat te verzorgen (denk o.a. aan verslaglegging, afhandeling post, begeleiding HVOL-activiteiten en onderhouden van in- en externe contacten) worden ook bij deze bestuursfunctie de eerdergenoemde profielaspecten als gewenst beschouwd.

Kandidaten die belangstelling hebben kunnen zich per e-mail aanmelden bij het HVOL-secretariaat (secretaris@oudleiden.nl of brandenburgacs@cs.com) met een motivatiebrief en relevante gegevens, zoals een cv. Aanmelding is mogelijk tot en met 1 december 2021. Na een selectieprocedure zal het bestuur - dat streeft naar diversiteit - kandidaten voordragen aan de Algemene Ledenvergadering van maart 2022. Nadere info betreffende de genoemde functies kan desgewenst worden ingewonnen bij Steven Engelsman (voorzitter@oudleiden.nl) of Adriaan Brandenburg (secretaris@oudleiden.nl).

**Een afbeelding uit de Beeldbank
Levendaal**

De foto laat het Levendaal zien in 1925. Dit deel van het Levendaal is in de jaren 1934-1936 gedempt. Het laatste deel is gedempt in 1960. De beschrijving geeft aan dat de fotograaf stond op de Plantagebrug. Deze is bij de demping van de gracht uiteraard ook verwijderd, maar aan deze naam kan men zien vanuit welke zijde de foto is vervaardigd. Rechts staat het gebouw van (destijds) de breigarenfabriek van Van Wijk, herkenbaar aan de kenmerkende ramen. Opmerkelijk is verder dat de foto gemaakt is door de Politie Fotodienst Leiden. Van deze dienst zijn in de beeldbank meerdere foto's aanwezig, waarvan een heel aantal de grachten als onderwerp heeft.

Vindplaats: www.beeldbankhvol.nl, voer als trefwoord in: fotodienst.

Historische kalender 2021 - November

Wilhelminabrug 1963

Hier zien we de ontmanteling van de oude Wilhelminabrug. Het slopen en het bouwen van de nieuwe brug duurde anderhalf jaar. Om het verkeer zo min mogelijk te

hinderen, werd er hoofdzakelijk in de nachtelijk uren gewerkt. Een nieuwe brug was noodzakelijk om een goede toegangsweg te creëren naar en van de toen nieuwe rijksweg A4. De tweede reden voor nieuwbouw was dat de schepen steeds groter werden en de doorgang te krap werd van het in 1918/1919 gegraven kanaal.

Erfgoed Leiden Vondst van de Week

Houten Sunny Home uit Voorburg

'Sunny Home' is vooral bekend als het woonhuis van de in 2020 overleden schrijver Maarten Biesheuvel. Het unieke houten villaatje aan de Kernstraat (Burgemeesterswijk) is in 1920 neergezet in opdracht van Esther Juta-Roelofsen. De bouwhistorici van Erfgoed Leiden en Omstreken ontdekten in kript geschreven aanwijzingen op houten bouwdelen. Ook ontcijferden ze op bouwtekeningen de naam van een bouwbedrijf. Zo blijkt Sunny home een bouwpakket afkomstig uit Voorburg. [Lees verder](#)

Verkrijgbaar via de HVOL

De onderstaande boeken en publicaties zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Het 'HVOL-winkeltje' is een activiteit van de Commissie Promotie, Uitvoering en Ondersteuning. Willem Hogendoorn en Bart Devilee zorgen ervoor dat de boeken na bestelling kunnen worden afgehaald of (indien binnen de Leidse regio) aan huis worden bezorgd. Er zijn drie betalingsmogelijkheden: bedrag overmaken naar de bankrekening van de HVOL, contant of via pinbetaling. Belangstelling? Stuur een mail naar: winkeltje@oudleiden.nl

Voor een compleet overzicht van het aanbod zie Beschikbare Publicaties op de HVOL-website.

Hebreeuwse teksten in de Leidse synagoge, Joods Studiecentrum Leiden.

Het Joods Studiecentrum verzorgde een interessante uitgave over de Hebreeuwse teksten in de Leidse synagoge. Het boek bevat fraaie kleurenafbelingen van alle objecten en voorwerpen in de historische Leidse synagoge waarop teksten staan vermeld, compleet met vertalingen en korte toelichtingen.

Uitgave 2018, 38 p., hard cover 21,5 x 28,5 cm.

HVOL-ledenprijs € 20,- (oorspronkelijke prijs € 30,-).

Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl.

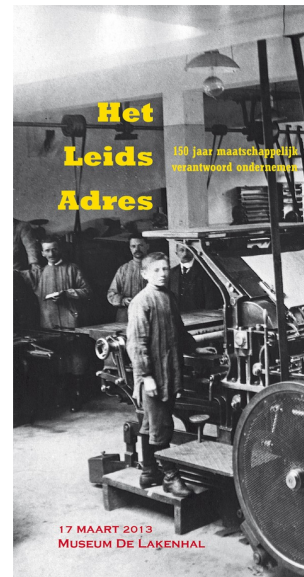
Het Leids Adres - 150 jaar maatschappelijk verantwoord ondernemen, Meta Knol, Lodewijk Asscher, Fred van Haasteren, Cor Smit, Niek-Jan van Kesteren, Lodewijk de Waal, J.J. Cremer.

Op 17 maart 2013 was het precies 150 jaar geleden dat een groep Leidse fabrikanten een brief aan Koning Willem III stuurde om de misstanden in de kinderarbeid aan de orde te stellen. Deze brief is onder de naam Leids Adres bekend geworden. Twee weken daarvoor had de schrijver Cremer in het Haagse Diligentia zijn novelle Fabriekskinderen voorgedragen. Het zette de toon voor een publiek én politiek debat over de erbarmelijke arbeidsomstandigheden waarin kinderen moesten werken, resulterend in het befaamde 'Kinderwetje' van de liberaal Van Houten.

Het jubileum vormde aanleiding om in het Leids museum De Lakenhal een middag te organiseren waar diverse sprekers het belang van het Leids Adres belichtten. Dit boek vormt een weerslag van deze middag.

HVOL-ledenprijs: € 5,00 (winkelprijs € 8,00.

Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl.

Jantjes van Leiden - Het verhaal van de Kweekschool voor Zeevaart., Rudie Kagie.

Dominee Abraham Rutgers van der Loeff was zijn tijd ver vooruit toen hij in 1855 het plan voor een Kweekschool voor Zeevaart in Leiden lanceerde, bedoeld om 'vagebonderende straatjongens' in Leiden zicht op een betere toekomst te bieden.

In 1986 publiceerde Kagie al over geschiedenis van de Kweekschool voor Zeevaart in Leiden (dit boek is niet bij de HVOL en alleen nog tweedehands te koop). De versie anno 2017 behelst een verdieping van de eerder uitgevoerde studie. Kagie raadpleegde hiervoor de dagboeken van Rutgers van der Loeff en stuitte op allerlei bronnen die niet eerder voor publicaties werden gebruikt. 'De geschiedenis van de Kweekschool voor Zeevaart is veel boeiender dan ik me dertig jaar geleden realiseerde', aldus Kagie.

HVOL-ledenprijs € 10,- (winkelprijs € 15,-).

Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl.

Van gilde tot ROC - Geschiedenis van het vakonderwijs in de stad Leiden, Anneke Boot.

"Van gilde tot ROC" begint bij het leren van een vak in gildeverband in de veertiende eeuw en eindigt bij het beroepsonderwijs in de eenentwintigste eeuw. Het Leidse vakonderwijs staat in het boek centraal. De bijzondere verhalen over gilden en scholen zijn

gebaseerd op veelal nog niet eerder gebruikt archiefmateriaal. Daarnaast worden landelijke ontwikkelingen behandeld om beter te begrijpen wat zich lokaal afspeelde. De lezer leert de stad Leiden op een heel andere manier kennen. De vele illustraties in het boek zorgen voor een plezierige lees- en kijkervaring.

HVOL-ledenprijs € 25,- (winkelprijs € 30,-).

Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl.

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Heeft u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden echt iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden		
	Akerboombouw BV	
	Alrijne Zorggroep	
	APEK administraties	
	Stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof	
	Rijksmuseum Boerhaave	
	Breedveste BV	
	Bulk en Van der Horst, gerechtsdeurwaarders	
	Grandcafé De Burcht	
	Van Cleef Holding	
	Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden	
	Du Prie bouw & ontwikkeling BV	
	Griffioen Precious Presents vof	
	Juwelier De Gunst	
	firma W.P. Hartwijk en Zoon	
	HBK fiscalisten_accountants_expert consultants	
	Stichting Hof Meermansburg	
	Hooglandse Kerk	
	Hoppezak Kledingverhuur	
	La Gro Geelkerken advocaten	
	LEK® makelaars en taxateurs	
	Macropa BV	
	Glas- en Schilderwerken Van Muiden BV	
	Stichting Pieterskerk Leiden	
	Brasserie de Poort	
	Prima Management	
	Primavera Pers	
	Rabobank Leiden-Katwijk	
	Hoogheemraadschap van Rijnland	
	MBO Rijnland	
	De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten	
	Schulpen Schuim BV	
	Serviceflat Schouwenhove	
	Sociëteit Amicitia	
	Teekens Karstens, advocaten en notarissen	
	Universiteit Leiden	
	Van der Valk Hotel Leiden	
	Veldman Rietbroek Architecten	
	Museum Volkenkunde	
	Stichting Werk & Onderneming	
	Stichting Zeven Leidse Hofjes	
	Tandartsenpraktijk Zoeterwoudsingel	
	Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid	

Contact:
info@oudleiden.nl

This email was sent to <<Emailadres>>

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Historische Vereniging Oud Leiden · Postbus 917 · Leiden, Zuid-Holland 2300AX · Netherlands

